

Het perspectief van cultuurwetenschappen (2010)

Sieth Delhaas

IWFT-website, september 2010

Het Catharina Halkesfonds en het IWFT Vrouwennetwerk Theologie spreken over de oprichting van een Onderzoekscentrum Religie, Cultuur en Gender. Dit centrum moet onderzoek naar gender en religie waarborgen, en een volwaardige gesprekspartner worden voor andere wetenschappelijke organisaties. Ik ben blij dat te lezen. Dat betekent dat wat in de jaren zeventig begonnen is als feministische theologie, doorgroeit. Langzaam nestelt het zich in de bestaande wetenschappelijke circuits. Ik ben ook blij omdat in dat onderzoekscentrum cultuur in zicht komt, naast religie en gender.

Medio jaren tachtig probeerde ik mijn in losse stukjes verzamelde theologische kennis te bundelen tot een doctoraalstudie kerkgeschiedenis. De hoogleraar met wie ik een gesprek had aangevraagd, reageerde nooit. Een geluk achteraf. In de wachtperiode ging mijn ontwikkeling door en ik deed een belangrijke ontdekking. Religie is 'maar' een onderdeel van de cultuur. Niets meer of minder dan het verschijnsel dat er bijvoorbeeld in Nederland meer vrouwen parttime werken dan in de ons omringende landen. Of de vraag waarom de fiets in Nederland zo'n geliefd transportmiddel is.

Ik ging naast mijn werk Cultuurwetenschappen studeren. In die tijd kwam het gesprek op gang rond interdisciplinariteit. Mag je je vanuit je eigen vakgebied bemoeien met andere? Of ligt daar een grens? In cultuurwetenschappen moet je je zelfs met andere vakgebieden bemoeien, hoewel ook daarover nog discussie is. Ik richtte me uiteindelijk op *Cultural Studies*.

De Engelse Ann Gray die over de praktijk van *Cultural Studies* publiceert, zegt dat de kern van *Cultural Studies* het besef is dat cultuur gemaakt wordt of ontstaat door degenen die een cultuur leven. Cultuur is dan een voortdurend veranderend proces; niet te vangen in een vaste vorm. *Cultural Studies* interesseert zich vooral voor groepen met de minste macht, juist omdat deze bijna nooit de kans kregen om hun eigen kijk te geven op een cultureel product of een ontwikkeling. Onderzoekers en schrijvers kunnen zo met groepen of personen werken die bij onderzoek - en vooral bij wetenschappelijk onderzoek - per abuis of met opzet over het hoofd worden gezien.

Cultural Studies komt me ook goed van pas bij mijn onderzoek naar de positie van Luo-weduwen in Kenia. Al sinds 1988 hoor ik verhalen over deze vrouwen die na het overlijden van hun echtgenoot met zijn kinderen, zijn land en al zijn bezittingen aan een 'zwager' worden vererfd. Steeds vaker weigeren zij tegenwoordig mee te doen aan deze eeuwenoude traditie. *Cultural Studies* geeft de status van vrouwen een onmiskenbare invalshoek.